

Innhold

Oppveksten

Dramatisk start	11
Levemåte. Småbruk og fiske	22
Lineegning	26
Tørrfisk og byttemhandel	26
Brensel	31
Sankthansfeiring på Risholmen	38
Kjeft som fortjent	44
Så kom krigen	57
Trakassering og utsulting av krigsfangene	60
Flyangrep i Bukta	68
Cognac-hiven som gikk i sjøen	71
Maskinisten	76
Scharnhorst nær ved å senke oss	81
Heins, en tysk soldat	82
Torskerogn i vaffelrøra	84

Evakueringa

Til befolkningen!	89
Ventetid	92
Dager i Tromsø Domkirke	98
Slagskipet senkes	100
Vi går i land på Nesna	102
Nazister på besøk	106
Hopprennet som fløt bort	108
Sommeren 1945	109
Vellykket sprengning	112
Hjemturen	115
Et utslettet Hammerfest	116
Hjem til Bukta. Altgårdsskogen var borte	117
Fra fiske til sjauing	121
Konfirmasjon	121
Fra kåken til brakketilværelse. Gjenreisningshuset	124

© Copyright 2017 Haldde Forlag AS

Omslag og grafisk tilrettelegging: Tank Design, Tromsø
Omslagsillustrasjon: Dr. Schwarz, Østerrike. Foto brukt med tillatelse av Ida Nystrøm

Bildeliste:

s 24 og 25: Foto: Samuli Paulaharju 1927. Tilhører Museiverket, Helsinki • s 52 Foto Norges Brannkasse 1939. Tilhører Tromsø museum •,s 88: Foto Liv Ek • s 101 Fra Namdalsmuseets samlinger • s 129–137 Arkiv: Finnmark Fylkesbibliotek
Øvrige fotos: Ukjent og privat

Fotos er benyttet med tillatelse. I de tilfellene hvor rettighetshaver ikke har vært mulig å spore opp, er fotos gjengitt som faksimile fra eksisterende bøker/trykksaker. Kontakt forlaget dersom du har tilleggsopplysninger vedr. fotos. Disse vil da bli ført inn i senere opplag.

post@halddeforlag.no

Forlagsredaktør: Viktor Mjøen

Satt med Sabon 11/15
Papir: 130 g Hello Fat Matt
Trykt hos GPS Group, Slovenia

ISBN 978-82-307-0070-9
978-82-307-0071-6 (E-bok)

www.halddeforlag.no

Bilder 129–144

Bullgården • Nordlandsbåter på Naustet • Luftvernstilling
Fra Buktabakken • Oversiktsbilde Bukta 1940 • Nesna
Skifer

Ungdomstid

Lossearbeid	147
Skiferlasting	148
Fast oppunder dekk	151
Ikke bare slit	152
Politisk engasjert	155
Kommunevalget 1951	158
«Fast» ansatt	161
I kolonne over Beskades	162
Cowboys i Bossekop	167
Den Hellige Ånd som hane	169
Militærtjeneste	170
Tysklandsbrigaden	171
Dimittering	176
Romantisk møte med Aud på «Skansen»	178

Skiferdrift

Vasset i snø	179
Først bruddet «Polen»	180
Slå lett, klompe og pinne	182
Bulldoser, boremaskin og svartkrutt	183
Finklyv og klipping	185
Vintertelling	186
Misnøye over transportkostnadene	189
Familedrift	192

Voksenliv

Lofoten. På jobb i Borghild II	197
Stormfullt over Vestfjorden	200
Vi returnerer til Alta	202
Hus på Bulljordet	204
Egen bedrift fødes	206
Sotheksa i Fjorden	209
Fisketur på Leaktojavri	213
Utvidelse av bedriften	215

Forord

Denne boka er påbegynt for svært lenge siden. Ikke med nedskrevne notater om dagliglivet eller dramatiske hendelser, men basert hva jeg husker. Det er kanskje fordi jeg bestandig har vært glad i å lese og likt å fortelle historier, at ideen om å dele mine minner med andre i ei bok, ble født.

Boka handler om dagligliv og levemåte, om strevet med å få endene til å møtes og å overleve i vanskelige tider. Men også om dramatiske hendelser som har vært med på å forme meg som person.

Det er et stort spenn i fortellingene. Fra tredeveåra med stor arbeidsledighet og fattigdom, men også en slags trygghet i hverdagen, til møtet med krigen og den brutaliseringa den medførte og der minner om mishandling og drap av krigsfangene aldri er visket ut. Og som endte med brenning og evakuering, en tragedie, men også gode opplevelser i møte med nye mennesker og de vennene vi fikk på Nesna.

Boka handler om det største tidsskillet i historien, som for oss finnmarkinger er før og etter evakueringa. Alt var borte, hele samfunnet måtte bygges opp på nytt, og det samfunnet som vokste fram, hus, veier, transport og levemåte ble svært forskjellig fra slik det var før evakueringa og nedbrenninga.

Som dere vil se har det hendt mye fram mot voksen alder, en blanding av moro og alvor som livet egentlig er. Det ble så mye som skulle fortelles fra forskjellige perioder at det ble krevende å holde en rød tråd i fortellingene. Etter at det ble opprettet kontakt med Haldde Forlag ble det mer system og plan i arbeidet. Derfor kan vi nå presentere boka.

Så til Aud, min tålmodige livsledsager. Om det blir mer skriving lover jeg å ikke lenger legge beslag på spisebordet i stua. Jeg skal «rydde» arbeidsrommet i andre etasje.

Alta, 25. september 2017

Alfred Nilsen